

בפנים. לא הייתי כמובן הספקן היחיד אבל, כך לפחות טוענת אניטה שפירא, בן גוריון היה מודע ליחסי הכוחות האמיתיים, לכן נכנס להרפתקה. Who knows...

אם נהיה כנים - בהחלט לא התעוררנו, ב-30 בנובמבר 1947 בבוקר בהרגשה, שאנו נמצאים בסיטואציה חדשה, שלא הייתה ידועה לנו קודם. אתמול שלום והיום - מלחמה. המצב שנוצר לא שינה מאומה בתחושתנו האישית, הביטחונית. בטחון - מילה זו ליוותה אותנו מיומנו הראשון, בו רגלינו דרכה על אדמת הארץ הזו. בטחון, זו לא הייתה ההרגשה הבטוחה. בטחון היה תמיד קשור לאיום מהצד השני, מבחוף. אבל 'בטחון' הייתה גם מסגרת ארגונית ואורח חיים. לאחדים השקפה או אמונה, לאחרים - הקש להיאחז בו. בלי בטחון, אין בניין הארץ - דהיינו בלי מסגרת רעיונית אין תקומה. לא חייתי בעיר ואיני יודע מה חשו שם, בהתיישבות זו הייתה תחושתנו. ואם אמרתי, שההתפתחויות הפוליטיות סגרו עלינו מבלי שחשנו מיד את כובד משקלן, זה היה משום שמעולם לא הרגשנו בטוחים.

אירועי יגור, ביוני 1946, ומצבור הנשק הגדול שהתגלה שם, אולי לא חיזקו את תחושת הביטחון של האיש ברחוב, אך לפחות נתנו לו תחושה של הגנה. "אם זה מחסן הנשק של מקום אחד, יגור, אזי היישוב היהודי בארץ בודאי חמוש מכף רגל ועד קדקוד". מכל הזעזועים והאכזבות, שנכוונו לנו לאורך החודשים הבאים, הוראת פתיחת הסליק, לחלוקת הנשק לחברים לאור היום, הייתה הראשונה שבהן. עם קבלת הידיעה, התאסף קהל קטן ליד צריף הביטחון, עד כה מחוץ לתחום לציבור, למעט אנשי סוד מעטים. עכשיו יצאו מהצריף 10 או 12 חברים, כל אחד עם רובה על כתפו: רובה צבאי אנגלי, רובה פולני, אחד עם רובה קנדי בעל קנה ארוך. עוד מי נשא על גבו שפנזאו - המ"ג הגרמני, וכן עוד שני תת מקלעים, אחד מהם טומסון משנות ה-30, כמו בסרט גנגסטרים - וזהו זה! זה כל הנשק שעמד לרשות הגנת יישוב של 300 נפשות. קשה לומר שהחברים הרגישו מאוד מוגנים. וגם לא הרגישו מוגנים יותר, כעבור כמה שבועות, כשהגיע נשק נוסף, כשני תריסרי רובים איטלקים ומקלע בראונינג. חגורת הכדורים של המקלע הייתה עשויה אריג, דבר שהבטיח מעצורים. והיו הרובים האיטלקים: אלה היו רובים קצרים, קלים, ששמשו לחימוש חבורות הנוער הפשיסטיות של מוסוליני. קלים היו ונוח לצאת איתם לשמירה. אבל יעצו לנו להימנע מלירות בהם. יש שטענו שהרובה יורה מסביב לפינה. למזלנו היו עוד כמה רובים 'רשמיים', לגאליים, בתחנת משטרת העזר. למדתי, שמימי מאורעות תרצ"ו היישובים היו חייבים לרכוש בעצמם את הנשק להגנתם. אין פלא אפוא, שזה היה גודל הארסנל, שגברעם הייתה יכולה להרשות לעצמה. כבר אפשר היה לרכוש תת-מקלעים מסוג סטן, במחיר 100£ כל אחד, וניתנה לכך הלוואה. בסטנים אלה, שכמותם היו אצלנו שניים או שלושה ראו ביראת כבוד, את אחד מפלאי עולם, כי היו מתוצרת תעשיית הנשק של היישוב. עם זאת היו מסוכנים לנושאייהם. מכה קלה על הקת יכולה הייתה בקלות לרוקן מחסנית לתוך הבטן; כך קרה לחיילת, כשהמשורין בו ישבה, קפץ על חור בכביש.

המגעים עם האוכלוסייה הערבית השכנה לא נמשכו עוד הרבה זמן. היה ברור, שהארגונים הפוליטיים למיניהם לא יסכימו להמשך המגעים. ידוע היה שבסביבה שלנו שלטה בעיקר הנג'אדה, ארגון פוליטי-צבאי, שצמח מתנועת נוער.

עוד ימים אחדים אחרי תחילת ההתקוממות הופיעו אצלנו מוכתרים מכמה כפרים שכנים, כאילו לביקור פרידה. אברהם גוצמוט (בר-מנחם), שמילא שנים רבות את תפקיד המוכתר אצלנו, ישב איתם - גם זו בפעם האחרונה. הוא סיפר לי על המפגש. זקני הכפרים היו אנשים חכמים, בהחלט לא פרימיטיביים ומפגרים, כפי שאנשי העיר נהגו לראות את הכפריים. בכנות רבה ידעו לעריך את המצב. "אתם, היהודים, למעשה כבר הקמתם את המדינה שלכם. יש לכם ממשל וכל המשרדים הנחוצים - מצבא ועד אוצר ובריאות וחינוך וחקלאות... לנו אין כלום. הרובה בארון הבגדים שלנו משמש קודם כל לחיסול החשבון עם השכן. תהיה מלחמה. אנחנו לא רוצים למות, אבל איזה סיכוי יש לנו?" המשכילים מעזה לא היו אופטימיים יותר, לפחות על פי התבטאויות של אחדים מעובדי הממשל הערבים שם, איתם היה לנו מגע.

דאגתנו הראשונה הייתה לקשר לתל-אביב. כמעט מראשית ההתקוממות הערבית היינו מנותקים. תחילה, ברגימת רכב יהודי וסגירת הכביש בחביות שהיו יוזמה מקומית, אך במהרה הסכסוך התמסד והמחנות ארגנו את המאבק. היהודים התארגנו לנסיעה בשירות בכבישים. הערבים ארגנו מארבים לתקיפת השיירות בנשק חם. גוייסה ה-Mobilguard, יחידת נוטרים לליווי השיירות, שהייתה מורכבת מחברי המשקים בסביבה, ושכנה בבית חנון תחת פיקוד בריטי. פה ושם התחילו להופיע גם שריונים לליווי והוחל בשריון המשאיות. לא היה כל כך